

ДОСЛІДЖЕННЯ ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РІЧКИ ТЕТЕРІВ

В умовах зростаючої уваги до якості річкових вод як індикатора стану екосистеми, актуальною постає проблема дослідження умов, чинників і процесів формування хімічного складу й якості води. Річки є одними з найбільш динамічних складових гідросфери, де взаємодія води з породами відбувається в умовах вільного водообміну з атмосферою. Гідрометеорологічні чинники визначають значну мінливість складу річкових вод. Особлива роль у формуванні головних рис гідрохімічного режиму річок належить водному стоку, оскільки основним носієм енергії, речовини у водних об'єктах є водна маса, і хід фізико-хімічних, біотичних та інших процесів значною мірою залежить від її величини й динаміки. Відповідно, і природна якість води непостійна в часі й залежить від фаз водного режиму гідрологічного об'єкту. Основні фактори які вплинули на якість поверхневих вод – підвищення температури повітря і води, відсутність льодового та снігового покриву, збільшення водності річок у період весняної повені, що призводить до поступового самоочищення води.

Об'єктом дослідження гідрохімічних показників річки Тетерів є мережа спостережень у квітні 2018 року складалася із 5-и створів («Відсічне» на р. Тетерів м. Житомир, р. Ірша Нова Борова, Малинське водосховище на р. Ірша, Вознянське водосховище на р. Возня) поверхневих питних водозаборів. Якісний стан оцінювався за 28 гідрохімічними показниками.

Водосховище «Відсічне» на р. Тетерів, питний водозабір м. Житомира. Гідрохімічний стан питного водосховища стабільний, фіксується зниження органічного забруднення води ХСК з 26,52 до 24,0 мгО/дм³ та ріст заліза загального з 0,299 до 0,46 мг/дм³, решта показників суттєвих змін не зазнають.

Таблиця 1

Інформація про стан води питних водозаборів Житомирської області протягом квітня 2018 року

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води					
			Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість, °ПКШ	Амоній-іон, мг/дм ³	ХСК, мг/дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
р. Тетерів, права притока р. Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	14.03.2018	0	13,04	40	0,65	26,52	0,299	0,07
	10.04.2018	12	11,96	45	0,61	24,00	0,46	0,12

Таблиця 2

Якість поверхневих вод в точках спостережень басейну Дніпра у межах Житомирської області за березень 2017 року

№ з/п	Найменування пунктів спостереження	Дата відбору проб	Категорія якості води за її станом	Фактичні величини показників якості води						
				Розчинений кисень, мг/дм ³	ХСК, мг/дм ³	БСК-5, мг/дм ³	Амоній, мг/дм ³	Залізо загальне, мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³	Фосфати, мг/дм ³
1.44	р. Тетерів, права притока р. Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	16.03.2017	II-добрі	10,48	30,13	2,88	0,38	0,42	0,192	0,08

Згідно отриманих даних за 2017-2018 роки можна зробити порівняльну характеристику за такими показниками: показники розчиненого кисню протягом 2017-2018 років був в межах норми (при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.); ХСК в 1,9-2,6 ГДК при нормі 15,0 мгО/дм³; БСК₅ в 1,2-1,5 ГДК при нормі 2,26 мгО₂/дм³; амоній, мг/дм³ що становить 0,61-0,65 за 2018р(що перевищує норму) та 0,38 за 2017р при нормі 0,5 мг/л для України; залізо загальне, мг/дм³ – 0,299-0,46 за 2018р та 0,42 за 2017 р. при нормативному значенні 0,3 мг/дм³; манган мг/дм³ – 0,07-0,12 за 2018р та 0,192 за 2017 р. при нормі 0,1 мг/дм³.

Можна зробити висновок що, в різні роки річка Тетерів змінює свій гідрохімічний склад, де зміни постійно виходять за рамки норм щодо гідрохімічних показників води. Через таку мінливість показників постійно потрібно проводити моніторинг складу води, щоб можна було урівноважувати її хімічний склад до норм затверджених законодавчими нормами України води для подальшого використанні у побуті.